

ARNHEMISCHE COURANT.

De prijs der Advertentien is...
Wensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag, is
/5. in de drie maanden: 13 3/4

DINGSDAG 7 APRIL.

De prijs der Advertentien is...
regels 71.00, en voor elken... 20
... behalve 35 centen... voor elke
plaatje.

Sir ROBERT PEEL'S maatregelen.

Wanneer men...
overtuiging, dat...
de algemeene welvaart bevorderen kan,
en dat, daarentegen, het beschermings-
of...
nagaan, hoe lang die overtuiging werk
gehad heeft om tot de raadslieden der
kroon door te dringen en door deze als
leidend beginsel van regering te worden
aangenomen, — dan eerst begrijpt men den
invloed, welchen dwaling en vooroordeel
kunnen uitoefenen...
men, van... belang het is, elke
verkeering reeds in haar eerste
ontstaan te bekampen.

Sedert eene eeuw had zich die over-
tuiging meer en meer van de gemoederen
meester gemaakt. Eerst werd, onder het
voorgevan van onwaarheid, haar door-
dring... kwam alle inderpalen te boven: de waar-
heid zegepraalde en men verzette zich te-
gen hare verwezenlijking alleen nog maar
om... van bijzondere redenen, van
om... of plaatselijke belangen. Zelfs
de verklaardste tegenstander van het stel-
sel van den vrijen handel durft niet ont-
kennen, dat dit op waarheid rust en met
de natuur overeenkomstig is: hij beweert
alleen, dat de loop der zaken het nood-
zakelijk gemaakt heeft...
laten... rigting te
voeren, hij geeft voor, dat, onder de
tegenwoordige omstandigheden, de waar-
heid niet voor toepassing vatbaar zou zijn.
Hij... wiens gewet-
ten... hebbe
maakt die allerlei...
zoekt, ten einde zich te overreden, dat
hij nog wel eenigen tijd op den ouden,
verkeerden weg kan blijven voortwande-
len.

Een hevige slag, van welchen het niet
weer op zal komen, is aan het bescher-
mend stelsel door de vier jaren, gedurende
welke sir ROBERT PEEL aan het hoofd van
het engelsche kabinet staat, vooral door
zijn nu in beraadslaging zijnde voorstel-
le... toegebragt. Wanneer men der eer-
ste... magtigste staat, bij wien het be-
schermend stelsel tot den hoogsten graad
ged... was en lang als eene eerste voor-
waarde van bestaan beschouwd werd, het
als logenachtig en valsch laat vallen, — zoo

heeft men de gegronste hoop, dat eene
... welke...
men de toepassing weigerde, eindelijk nu
toch algemeen zal gaan heerschen. De
tijden zullen ten laatste achter ons liggen,
waarin men voortbrengers en verbruikers
als twee vijandige klassen tegen elkander
overstelde, waarin men meende, dat het
belang der eene bevorderd kon worden,
door dat der andere te benadeelen; en
onze kinderen zullen zich verbazen over
de verblindheid en hardnekkigheid, waar-
mede wij zoo lang een stelsel, dat zijne
eigene veroordeeling met zich voert, vast-
gehouden, en, als hing er het volksbe-
staan van af, verdedigd zullen hebben.

De kracht der overtuiging, welke in
Engeland het volk aan zich onderwierp,
en ministers, door de aristocratie aan het
bestuur gebragt, tot de vernietiging dwong
van...
... waande, — die kracht
zal zich, gesterkt door dit voorbeeld,
overal elders gaan vertoonen. Inderdaad
is haar invloed reeds zichtbaar.

In Napels heeft zich de koning zelf,
tegen den wil zijner ministers, aan het
hoofd van eene der schoonste bewegin-
gen geplaatst, welke een vorst zich voor
zijnen roem kan wenschen; eene bewe-
ging, welke leiden moet tot ontwikkeling
van... tot vermeerdering van
... en wier weldadige invloed zich
in alle klassen, maar het krachtigst bij
hen zal laten gevoelen, welke tot de on-
derste lagen der maatschappij behoort.
De lof, door den eersten minister van
Engeland gegeven aan eene eigenhandige
... van den vorst, ten voordeele van
... handel, schijnt dezen te hebben
bewogen meer en meer vooruit te gaan.

Ook in het noorden van Europa doet
zich het beginsel van den vrijen handel
gelden, en men zal daar onder de eersten
behooren, waar het aangenomen zal we-
zen. Zij zullen zich, terwijl anderen tal-
men en aanzeten, meester maken van een
groot gedeelte van den handel.

Zelfs Duitschland en Frankrijk hoe-
sterk ook het beschermend stelsel beoeg-
daan, hebben zich niet welen te bewaren
... allen invloed van het... in Eng-
land... Het voorstel van sir RO-
BERT PEEL heeft in hooge mate de belang-
stelling van het publiek der beide lan-
den, vooral van Frankrijk, gewekt. Het
besef, dat het... van dien maat-
regel tot verderf moet uitloopen, heeft
tot het tot stand brengen van vereeniging

gen, tot het uiteen van wenschen geleid,
welke eenmaal daar, gelijk in Engeland
geschied is, het aannemen van hetzelfde
beginsel zullen veroorzaken. De minister
van koophandel, de heer CUNIN-GRIDAIN,
moge met bekrompen geest in den maat-
regel van sir ROBERT PEEL niets dan eigen-
belang zien, — zijn ambtgenoot... met
dien reeds van een hoog standpunt, en
eenmaal zullen allen zich overtuigen, dat,
wat bevorderlijk is voor den bloei van
het eene volk, hier niet nadeelig voor het
andere kan wezen. Het geldt hier gene
waarheid, enkel op plaatselijke of tijde-
lijke omstandigheden rustende, maar eene,
die te samenhangt met den ganschen toe-
stand der maatschappij. Mogt men mee-
nen, dat er nog veel tijds zal mosten
verloopen eer Frankrijk, hetwelk zich
veelal, en dikwerf te regt, beroemt van
aan het hoofd te staan der Europeische be-
schaving, in deze het voorbeeld zal ge-
ven van vernietiging van onbillijke en
schadelijke voorregten, aan enkele per-
sonen ten nadeele van het algemeen toe-
stand, ...
maar ook niet...
beeld van sir ROBERT PEEL en zijne ambt-
genooten bewijst, hoe weinig tijds er som-
wijlen gevorderd wordt om van vijanden
vrienden te maken: maar wij zullen ons
dit niet laten ontnemen, dat Frankrijk
ten slotte Engeland volgen zal. Tegen de
waarheid is op den duur geen strijd mog-
elijk.

Dat ook hier te lande de door sir RO-
BERT PEEL beoogde vrijheid van handel
invloed uitgeoefend heeft, blijkt, wan-
neer men de verandering aanschouwt,
welke zich eensklaps in de voor het be-
schermend stelsel meest ijverende pro-
vincie Groningen geopenbaard heeft. Men
was daar, heette het in een dagblad der
provincie, voor het beschermend stelsel
geweest, dewijk andere natien ook ons
uitsloten; maar nu men die hinderpalen
elders begon op te heffen, gevoelde men,
dat men, door dit voorbeeld niet na te
volgen, zich zelven zou benadeelen. Maar
waarsom liever gevolgd dan zelf de eerste
geweest?

Die hier het eerst is, hem wachten de
grootste voordeelen. Heeft...
den handel naar eenig oord gelokt, de
opkomenden zullen hem niet van daar we-
der aftrekken. Een schoone toekomst ware
daarom aan onze natie... ge-
pend — het is...
gezegd — wanneer... ministers...
die wisten te handelen waar en zoo als
het behoort. Zij zouden gebruik maken
van de zwakheid, van de halfheid, tot
welke een lang gekoesterd vooroordeel
ook nu nog bij de maatregelen van het
engelsch ministerie verleid heeft. Het
niet geheel noch op eens het... van
vrijen handel aan te nemen. De ministers

van ijver en bekwaamheid zou men deze gelegenheit aangrijpen om op zoo onverstandige en voor de welvaart des volks nadeelige wetten, als die van het tarief en de graanwet, terug te keeren.

Maar Nederland slaat juist den tegen-gestelden weg in; het vernietigt een gedeelte van hetgeen het nog overhield door dwaze represailles; en wanneer misschien alle volken in hunne wetgevingen het groote woord: *vrijheid van handel en nijverheid*, zullen geschreven hebben, zullen wij ons nog verheugen kunnen in eene broeikasten-nijverheid en in monopolien, onder welke zeer enkelen zich verrijken ten koste van de ellende van het overige der natie. Wanneer dan alle welvaart uit dit land verdwenen, wanneer Nederland een verlaten achterhoek geworden zal zijn, zullen de ministers kunnen herdenken, hoe dikwerf men hun, toen het nog tijd was, gewaarschuwd heeft, maar hoe zij, onverstandig en hardnekkig, alle waarschuvingen in den wind geslagen hebben.

Buitelandsche berichten.

POLEN.

Krakau, 28 maart. De politie-directie brengt heden ter algemeene kennis een keizerlijk rescript, waarbij alle vreemden en buitenlanders, met eenige beperking ten opzichte van sommige lieden, aangeschreven worden binnen 14 dagen Polen te verlaten.

GALLICIE.

Lemberg, 24 maart. De *Constitutionnel* heeft, bij gelegenheid der berigtgeving aangaande den Poolischen opstand, twee uitdrukkingen van den leMBERGER regerings-president *Krieg* medegedeeld, welke deze opzigtens eenige gallicische edellieden zoude gebeslist hebben. Hem werd door hen gevraagd, hoe de door de regering te weeg gebrachte boeren-opstand weder gedempt zou worden; waarop hij koelbloedig zou geantwoord hebben: »Wanneer de boeren de edellieden vermoorden, zal het leger, op zijne beurt, de boeren vermoorden.» Wijders zou, volgens den *Constitutionnel*, *Krieg* gezegd hebben: »Wij zullen drie dagen lang de wapens niet afleggen.» Hiervan, nu, heeft de gezegde president notitie genomen, (tegen verwachting) en zelfs in het nummer der *Gazeta Lwowska* van heden zich beroepen op de te Lemberg destijds aangezette gallicische edellieden, van welke eenige bereid te verzoeken is, of bovengezegde beweringen waarheid behelzen dan leugen; intusschen heeft hij, — op den voorgrond stellende, dat die edellieden het laatste zullen bevestigen, — het bewuste berigt in den *Constitutionnel* v. klaard te zijn een *onbeschaamde leugen*.

Deze verklaring van den president *Krieg* is, overigens, in menig opzigt merkwaardig; wij behoeven slechts te doen opmerken, dat dit, althans in Gallicie, de eerste keer is, dat een onstuursch ambtenaar zich verwaardigt zich tegen aanvallen der pers te verdedigen door de pers-zelve.

DUITSCHLAND.

Munchen, 3 april. Op het einde der beraadslaging van heden gaf de minister van buitelandsche zaken, baron von *Gise*, de verblijdende verzekering, dat de laatstelijk gevoerde onderhandelingen tusschen de Main-oeverstaten over lagerstelling der Maintollen tot het resultaat geleid hadden, dat de toevermindering zeer aanzienlijk zij zoude, dat ook de verbetering van het stroombed van den Main door gemeenschappelijke bemoeijingen zou daargesteld worden en dat men zich bij al deze onderhandelingen op nieuw heeft mogen overtuigen van de vriendschappelijke gezindheid der naburige regeringen.

BRITANNIË.

Londen, 30 maart. In de zitting van 31 maart, niet in genoegzamen getale vergaderd geweest, om te kunnen beraadslagen, over het vereischte getal (30) zeer gering is, en ten vele dagbladen dit verachtend aan het ministerie en maken van hetzelve een onwettig van aanval.

De laatste vergadering van de vereniging der republikeinaren, onthoonde de meeste hoofden derzelve alwezig waren; belangrijke getal tegen de leveringheid der discussie, welke geroep is om het thans aan het Lagerhuis onderworpen ontwerp, door de republikeinaren geneemd. Een van de leden der vereniging, die verklaarde, dat, wanneer Engeland niet van het land, dat het te vreden was, dat het versche veld in massa opstaan zou, zoudan de pogingen van *O'Connell* en de geestelijkheid, is door den heer *Steele*, die tijdens de afwezigheid van den heer *O'Connell* de vergadering bestuurde, tot de orde geroepen, en verpligt werd, zijn uitdrukkingen te herroepen. De opbrengst der vergadering bedroeg de week 225 £ bedragen.

FRANKRIJK.

Parijs, 2 april. In derzelder zitting van gisteren heeft de Kamer der Afgevaardigden de amendementen verworpen, die voorgesteld waren op het verdrag met België, en heeft alle wijzigingen van tarieven in het eerste en de volgende artikelen van het wetsontwerp aangenomen. Bij de stemming is het ontwerp aangenomen met 200 tegen 36 stemmen.

Heden is de discussie aangevangen betrekkelijk het wetsontwerp, oopens de grieksche leening, waarbij aan het ministerie van financiën een krediet wordt gegeven, om, bij in gebreke blijven van het Grieksch gouvernement, te voorzien in de betaling van de halfjars-rente, welke den 1sten maart 1846 vervalt, van de interesten en amortisatie der leening, door het gouvernement den 12den januari 1833 aangegaan voor dat gedeelte, hetwelk door de fransche schatkist was gewaarborgd. Dit wetsontwerp is met algemeene stemmen aangenomen. — Vervolgens is de discussie geopend op het wetsontwerp tot ligging van 80.000 man, van de klasse van 1846.

Over de ongelukkige voorvallen bij St. Etienne zegt het gouvernementsblad *le Messager*:

»Eene coalitie van mijnwerkers heeft in den loop van den 30sten maart in de gemeente Oufrefurens, bij St. Etienne, zeer ernstige waarden te weeg gebragt, van welke wij de gevolgen innig betreuren. Daar er verscheiden arrestatiën hadden plaats gehad, deden de werklieden eene poging om de gevangenen te bevrijden. De troepen, met steenworp en kogel, hebben, na verscheiden vruchtloze pogingen om de orde te herstellen en na herhaalde malen, zonder uitwerking, de menigte vermaand te hebben uiteen te gaan, van hunne wapenen gebruik moeten maken. Drie mannen en eene vrouw hebben het leven verloren, een man en eene vrouw zijn doodelijk en nog zes personen lichter gekweld. — Volgens de jongste tijdingen, die tot heden morgen ten tien ure reiken, was de orde niet weder gestoord geworden; maar de coalitie breidde zich in de vallei (*le bassin*) van St. Etienne uit. De procureur-generaal bij het koninklijk hof te Lyon had zich naar de plaats van het gebeurde begeven; alle maatregelen waren genomen, om nieuwe onlusten te voorkomen.

— Een ander blad, *la Presse*, spreekt over het voorgesallene meer omstandig; haar berigt, dat, echter, uit St. Etienne niet verder gaat dan den 30sten kort na den middag, luidt aldus:

»Onlusten bij de mijn van Gagne-Petit, in het arrondissement van St. Etienne. — Sedert 11 woensdag was de arbeid in de mijn van Gagne-Petit door eene onbeduidende omstandigheid, die vorderingen van een jong mensch, naar van den dag van gisteren gestoord. Deze laatste had de zaak voor zijn verwant opgenomen en daardoor ontevredenheid onder de mijnwerkers veroorzaakt. Evenwel er was geen sprak van vermindering van loon geweest, zoo als het dagblad der plaats, de *Mercurie Ségusien*, beweerd heeft. Zaterdag schied alles rustig; de gouverneur had verontschuldiging ingebracht, en men sprak niet meer van Gagne-Petit; doch deze kalmte was slechts schijnbaar.

»De mijnwerkers van Gagne-Petit stonden sedert eenigen tijd naar vermeerdering van loon; gedurende den loop van gisteren, zondag, waren zij daaromtrent in verstandhouding getreden met de mijnwerkers van la Montal, en dezen morgen, reeds ten 6 ure, verklaarden zij, niet naar beneden in de mijnen te zullen gaan, zoo men hun geen even groot dagloon gaf als aan de mijnwerkers van Rive de Gier gegeven werd, waar nogtans de arbeid moeilijker en gevaarlijker is. De gisting der gemoeiden sloeg met de snelheid des bliksems voort, en weldra snelden de heethoofdigen onder het werkvolk van mijnput naar mijnput, om te beletten dat hunne kameraden naar beneden gingen. Zij deden nog meer; in sommige mijnen hebben zij de touwen, die tot het nederdalen en het opklimmen dienen, stuk gesneden.

»Twee kompagnien van het 66ste regiment van linie werden tegen de mijngravers uitgezonden. Generaal *Charvon*, de heer procureur des konink, en de luitenant der gendarmerie verzelden hen. Ongevoelukkig gedroegen de mijnwerkers zich op aanvallende wijs. Op de hun gedane sommatioen om uiteen te gaan, hebben zij geantwoord door de troepen met steenen aan te grijpen.

»De troepen, na acht derzelve te hebben, de mijnwerkers gearresteerd te hebben, zij gevangenaakt, en de troepen op de middelen aangevolgen, om hun de gevangenen te ontrukken en de soldaten hebben, maar men zegt, moeten varen, zoo dat en verscheiden van henen op de plaats gebleven zijn. Ik ga verdere berichten afwachten.

»Hals over de zanddalen. — Men verzekert mij, dat de generaal *Charvon*, die bevel te geven omtrent de rege, niet anders gedaan heeft dan aan een aantal te onbeduidend gehoorzamen. De mijngravers, hunne wapenen, kofschiederen, renden met woede op de soldaten in, en deden hen in stukken hebben gescheut; hen doodgeleend hebben, zoo men niet geschrokken had. Geheel de stad is in beweging; men heeft de droevige schouwspel slechts als den roep, toepert van den nog droeviger te bekwamen. Drogen de gister veldingen zijn niet barbaarsden. Drogen de wijheid der jonge administratie, de groote quaht voorkomende.

»Een axon van den middag. — De orde is hersteld. De mijnwerkers zijn naar huis gecoerd. De mijngraven

ven van la Montal worden gesloten. — Morgen uitvoeriger bijzonderheden.

SPANJE.

Madrid, 28 maart. De zaken nemen eene meer constitutionele wending. De verschillende maatregelen, door de *Cortes* medegedeeld, dragen alle het kenmerk van constitutionalismus. De periodiekedrakpers zal weder haar stilzwijgen breken.

— Men schrijft uit Lissabon, dat het meer en meer zeker schijnt, dat de koninkrijken der jesuïten in dat rijk een zeer ernstig aanzien hebben verkregen. Indien het gouvernement zich niet ernstig valdig houdt, om daaraan een einde te maken, dan zouden in Portugal groote ongelukken daaruit kunnen voortvloeijen.

Men zegt, dat de hoofd-agenten van die intrigues hante instructiën uit Parijs en Madrid ontvingen. Ofschons zoo zelfs uit laatstgemelde hoofdstad een commissaris zijn aangekomen, om hinnen ijver aan te sporen.

BELGIE.

Brussel, 4 april. De regter van instructie in de zaak van de heeren de *Ridder* en *Borguet* heeft, ten einde eenig meer licht in de zaak te erlangen, aan den heer *Nothomb*, tegenwoordig te Berlijn, eenige vragen gesteld, welke hij de bevoegdheid betwist, dat dit leiden kon tot eene algeheele ontsluiting van het geheim, waarin het proces is gewikkeld. Naar men vernemen, heeft thans de heer *Nothomb* geweigerd, de hem toegezonden vragen te beantwoorden; maar hij der regterlijke magt de bevoegdheid betwist, eenen minister of oud-minister te onderwerpen openzaken, de administratie betreffende, welke de minister verneemt onder de categorie van staatsgeheimen te moeten brengen. Dit wordt ons, ons magt over judicieele magt en administratieve onafhankelijkheid.

Binnelandsche berichten.

Amsterdam, 4 april. Wij vernemen, dat de Wel Eerwaarde heer *J. D. Escherich*, een der priesters, die, volgens het besluit van den gouverneur-generaal, van 19 januari j. uit *India* verwijderd moesten worden, doch bereids van daar over de zee teruggekeerd landweg vertrokken was, te *s Gravenhage* is aangekomen met H. Exc. den minister van Koloniën, *s Gravenhage*, 3 april.

Z. K. H. prins *Hendrik* wordt te *s Gravenhage* een zeilboot van bijzondere vorm vervaardigd.

— Men vernemen, dat de regering der stad Amsterdam, gehoord over het plan tot het aanleggen van eenen kanaal, om de waterloop te verbeteren, en de waterloop meer van koophandel en fabrieken aldaar, zien niet alleen daarover gunstig heeft uitgesproken, maar tegens op de meest krachtige wijze heeft betoogd, het nu van de noodzakelijkheid, welke voor het algemeen belang kunnen geacht worden gelegen te zijn, de spoedig uitvoering van dat plan.

— De minister van Financiën heeft, ten gevolge van daaromtrent gedane aanvragen, elk dien het aangaat herinnert, dat volgens de wet van den 18den december 1825 (Staatsblad no. 90) alleen moeten buiten koers gesteld worden de munten, die dat stellen der wet van den 28sten september, 1816, niet voldoen; en de zilveren munten, die niet voldoen, en de goudmunten, die niet voldoen, niet betrekkelijk is tot de goudmunten, die van 1816 geslagen.

— Een dagblad, vermeldende de aawisseling der oude munten met primp juli a. w. zal zijn afgelopen, met uitondering der oude zeshoekige munten, welke op het einde van het 1822 (tot 25 opste stukken zijn verminderd, en welke stukken het allezamen tegen andere nieuwe munten, en wel ten bedrage van 1,000,000 f. w. bedragen.

— Aan den gewezen opzigt der douanen *J. Boss* is kruisshelding verleend van de straf van het zwaarten des zwaards over het hoofd, en van de geldboete van 250, waartoe hij, onder meerder, veroordeeld was bij een arrest van den hove van Gelderland van 27 januari j. ter zake van medeplichtigheid in de afschieting van eenen koninklijken kogel.

— Met de beantwoording van het voorloopig verslag der aanmerkingen van de Kamer, op het ontwerp van wet van het eerste boek des Wetboeks van Strafregt, schijnt de regering de gunstige stemming der Kamer voor dit wetsontwerp te hebben bevorderd en houdt men het er voor dat het aantal leden, die de gunstige aanbieding van het wetsontwerp in de Kamer hebben aangenomen, aanzienlijk is toegenomen. Zelfs spreekt men, dat de haren de meerderheid zullen uitmaken en het ontwerp derhalve niet in stemming komen zal.

— Hier, dagen is, naar de instructiën, bij het departement van binnelandsche zaken ontvingen het ontwerp tot verbinding van den Rijn-spoorweg met het Entrepot-dok te Amsterdam; waaraan een aanleg en de exploitatie aan de nederlandsche Rijn-spoorweg maatschappij is geconcedeerd geworden. Men moet het aan den staats-gouverneur van Noord-Nederlandsch land, zijn medegedeeld worden, om de wettelijke plaatselijke bevoegdheid te verkrijgen, en de directie van het Entrepot-dok aldaar te keuren. *s Gravenhage*, 4 april. In de zitting van de

Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de beraadslagingen over de voordragten nopens het landbouw-fonds, enz. voortgezet.

De heer *Anemaet* is van gelijke meening als de vele sprekers, die gisteren op allerlei afdoende gronden de wetsontwerpen bestreden hebben. Spreker meent, dat de 21 stukken verschillende schikturen, reeds over deze zaak behandeld, de Kamer genoegzaam op de hoogte hebben moeten brengen, om te kunnen beoordeelen, of het bestaan van een fonds voor den landbouw, zoo als het vroeger is daargesteld, later gewijzigd en nu wederom onder eene andere benaming wordt voorgedragen, echter meer rechtstreeks in het belang der veehouders, nuttig, noodzakelijk en doeltreffend kan worden geacht.

De beraadslaging van gisteren heeft de zaak ten overvloede tot klaarheid gebracht. De opheffing van het fonds werd noodzakelijk geacht; de vervanging van een veestapel wordt door de veehouders zelve niet verlangd, en evenmin door vele leden dezer Kamer. Voorts wil men de kosten voor de veeartsenij-school, op de rijksbegroting gebragt zien. Spreker deelt in de lofspraak, aan deze inrigting gegeven, doch kan niet toegeven de gevolgtrekking, dat die instelling daarom door den veehouder moet worden betaald. Hetgeen nuttig is voor zoo velen, komt voor rekening van allen. Spreker dringt alzoo op de afschaffing van het fonds aan. Het is niet het grootste belang van de veehouders, dat de verevening nog mégt blikken aanwring te zijn, behoort aan 's rijks kas over te gaan.

De schadevergoedingen voor gedood vee, op last van de regering, moeten op de staatsbegroting worden gesteld. Het dood van het vee, het vernieligen van stalgereedschappen, en wat dies meer zij, geschiedt niet nitsluitend in het belang van de veehouders, maar in dat der geheele maatschappij; deze moet dan ook beschermen en vergoeden.

Spreker acht het wenschelijk, dat de commissiën van landbouw, als geheel in het belang der landbouwkundige nijverheid, ten laste van den staat worden behouden, en het personeel daarvan steeds op gepaste wijze worde aangevuld.

De heer *van Panhuys* zegt, dat er wel niemand in de vergadering is, die geen groot belang stelt in den veestapel. Het meent echter, dat de geheele zaak van den veestapel, en het behoud, namelijk, van het fonds is uitgegaan. Ieders pligt is het, van het behoud van den veestapel zorg te dragen. Spreker voegt zich bij hen, die het fonds niet noodzakelijk keuren, en beantwoordt den laatsten redenaar van gisteren. Het is hier niet de vraag van het behoud der nuttige veeartsenij-school, maar allen wie die bekostigen moet. In Frankrijk komt die school op de staatsbegroting voor, onder het hoofd *Landbouw*. Hier zou die onder het departement van binnenlandsche zaken moeten worden gesteld. Spreker wil ten aanzien van de staatsbegroting, die financiën staat van het fonds, en acht dat onwettig. Hij hoopt, dat de regering de maatregelen tot behoud van den veestapel beraamen zal. Hij is tegen de tegenwoordige voordragten.

De heer *Hiddema Jongema* laat zich in gelijken geest. Hij vindt het bestaan van het fonds op den tegenwoordigen voet niet op eenigen voldoende grond verzet. Met leedwezen zal hij intusschen ook tegen het tweede ontwerp moeten stemmen.

De heer *Telling* is zeer voor invoering van politie-maatregelen, tot wering van de besmetting onder het vee. Die bepalingen moesten boven aan gesteld zijn. De pogingen, om die afzonderlijk vast te stellen zijn vruchteloos gebleven. Nu blijft spreker niets anders over, dan om tegen allen te stemmen, in de hoop, dat de regering die maatregelen niet vorschrijven, maar aan de veehouders zal laten. De onderwerpen, die onder de middelen worden gebragt, zijn geheel onbegrijpelijk. Hij gevoelt zich gedrongen te verklaren, dat geenerlei geheime bedoeling bij hem bestaat, om de veeartsenij-school af te schaffen.

De heer *den Tex* heeft met belangstelling en leedwezen den loep der beraadslagingen gevolgd. De voordragten, die de Kamer gisteren heeft behandeld, en onder meer het onderwerp al meer en meer men van de zaak hebben vernemen.

De algemeene belangen der maatschappij, tot behoud van den veestapel, worden op hoogen prijs gesteld; doch daarmede is niet te rijmen de bewering, dat de zaak aan de gewesene meest overgelaaten worden. Spreker betreurt die gevoelen, die leiden tot vernietiging van eene instelling, die zeker goede vruchten heeft gedragen.

Dat, na de regeling der zaak een bijzonder fonds voor een zoo nuttig doel als het bekende wordt daargesteld, kan sprekers goedkeuring alleens wegdragen. Hij betwijfelt niet, dat het op goede grondslagen staat. De belasting kan niet minder zijn, en is slechts eenmaal in het jaar. Spreker vindt geene reden om de voordragt te stemmen, omdat de veeartsenij-school uit het fonds zal worden bekostigd. De zaak doet telken twee jaren aan de vergadering onderwerpen, die biedt waarborg en zekerheid aan. Spreker is voor de ontwerpen.

De heer *Scheers van Haren* is in het algemeen niet tegen de oprigting van het fonds; hij acht het nuttig en noodzakelijk; ook de belasting van den veehouder aannemelijk, ten einde daarmede de schadevergoeding te verleen. Wenschelijk is, zijne instelling een maatregel van het afmaken van het vee, enz,

eene onteigening ten algemeenen nutte. Het algemeen belang is hier het behoud van den veestapel, of dat er geen gebruik worde gemaakt van vee, dat ziek kan zijn. Het is hier dus geen bijzonder, maar een algemeen belang. Spreker is in het algemeen geen voorstander van bijzondere fondsen; maar de zucht tot afschaffing daarvan moet niet te ver gedreven worden. Hij ziet er althans hier geen gevaar in. Intusschen ziet spreker nog inlichtingen van den minister te gemoet en heeft ook nog andere bezwaren. Met leedwezen zal hij tegen al de voorstellen moeten stemmen, omdat de regering blijft weigeren, het tweede ontwerp, betreffende de te nemen politie-maatregelen, op zich zelf te doen staan.

De heer *Enschede* schetst het hooge belang van den veestapel, en meent, dat eene voordragt, als de tegenwoordige, niet dan om de meest dringende redenen moet worden afgesteld. Hij keurt het goed, dat er eene speciale belasting op den veehouder worde gelegd. De toestand van dezen is van geheel exceptionelen aard. Geen andere tak wordt door eene enkele ramp zoo zwaar geëist als de veestapel. Door het voorstel wordt geene nieuwe belasting daargesteld. Sedert 40 jaren wordt dezelve gekend en gedragen. Haar bedrag is zeer matig; om te zorgen, dat het verkregen geld tot geene andere einden kan gebezigd worden, is de vestiging van een fonds wenschelijk. Het is niet met den fundus-schrik niet behent. Hij geloof, dat de fondsen nuttig kunnen zijn. Zij bieden soms het groote voordeel aan, dat de bewindsman, onder wiens leiding zij geplaatst zijn, het kwaad in zijnen oorspog kan stuiten. Het bestaan van een veestapel acht hij derhalve noodzakelijk. Het daarop brengen van de kosten der veeartsenij-school komt hem doelmatig voor. Het nieuw op te rigten fonds bevat in geene deele nu reeds de klemen van ontbinding. Hij hoopt, dat de behoeften op den duur de middelen niet zullen te boven gaan. Het is noodzakelijk, dat men spoedig tot krachtige politie-maatregelen besluite. Dringend wenscht hij, dat men ondergeschikte bezwaren opoffere, om het hoofddoel te bereiken en de hoofdzak niet te doen verloren gaan.

De heer *Storm* verklaart zich, op gelijksoortige gronden als de vorige sprekers, tegen de voordragt.

De heer *Verwey-Mejan* is tegen de aanhangige voordragt. De grondslagen van het nieuwe fonds zijn gebrekkig, en het oogenblik van zijne ontbinding is te berekenen. Bij hem bestaat bovendien bezwaar, ten aanzien van de personen, die de bijdragen voor het fonds zullen moeten leveren. De veestapel is een onafscheidbaar gedeelte van den landbouw. De waarde der landerijen is onmiddellijk daaraan verbonden. De zuivere opbrengst van den landbouw wordt op 40 miljoen geschat. Een groot gedeelte daarvan wordt door den veestapel gedragen. Bij het heerschen der veepest is de waarde der landerijen tot op de helft gedaald. Het behoud van den veestapel is hier alzoo het overwegend belang. Een bijzonder fonds met een bijzonder doel schijnt hem dienvolgens onaannemelijk toe. Des noods schrijve men eene algemeene belasting uit. Wat de veeartsenij-school betreft, die in het belang van den geheelen landbouw gevestigd is, verlangt hij die school tot eene staats-instelling te verheffen, en de uitgaven daarvoor door het rijk te doen dragen. Hij zal stemmen tegen het ontwerp.

De heer *Vuytwerf Sterling* zal, ook na al de gemaakte aanmerkingen, zich voor de voordragten verklaren. Krachtadige maatregelen moeten tot behoud van den veestapel worden genomen. Met dat oogmerk wordt voorgesteld, een bijzonder fonds te vestigen. Het afmaken van het vee wordt in het algemeen belang van den veestapel soms noodzakelijk geacht. Het behoud van den veestapel wordt door het algemeen belang gevorderd. Men kan zich niet beklagen, dat veehouders een geringen last moeten dragen, waaruit zij groot voordeel kunnen trekken; want de handelaren, die aan zoovele bezwaren zijn onderworpen, erlangen geene te gemoet-koming, al worden ook tonnen scheps door hem verloren. Ook hij belooft, dat hier een bijzonder fonds wenschelijk is: dat alle mogelijke waarborgen bestaan, en dat er alzo geen bezwaar kan bestaan om het fonds te rigten. Men kan niet vooruitzien, of het fonds al dan niet duurzaam zal kunnen in stand blijven. Mogien de berekeningen der regering falen, dan kan men in een volgend jaar de kosten voor de veeartsenij-school op de algemeene staatsbegroting brengen. De spreker schetst de nadeelige gevolgen van de verwerping der voorstellen.

De heer *van Heemstra* beantwoordt den vorigen spreker. Indien er geene onteigening ten algemeenen nutte hier plaats heeft, dan stelt men een schending van de grondwet voor. Is het eene waarheid, dat, wanneer de veestapel met geheel den overgang bedreigd wordt, een groot gedeelte van den nationaalen rijkdom verloren gaat, dan moet de veehouder alleen niet getroffen worden. Het is voorts tegen de daartelling van fondsen, welke instoring vooraf te voorzien is. De ziekte, die de veehouder langzamer zal die uitkomst bespoedigen. Waarom kan men in dit voorstel nu niet reeds aanvangen met het brengen der kosten voor de veeartsenij-school op de staatsbegroting? Het fonds moet worden opgeheven, en van den veehouder alleen in allen gevallen geene belasting geheven worden.

De heer *van Assen* is van de billijkheid der voorgestelde belasting op den veehouder niet overtuigd. Deze geeft geene bijzondere voordelen. Neemt men eenmaal het beginsel der belasting aan,

dan kan zij tot eene bovenmatige hoogte worden opgevoerd.

Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken, ad interim, heeft thans het woord. Toen hij uit de verlagen en de gehouden beraadslagingen ontvaard heeft de menigvuldige bedenkingen, tegen de voorstellen ingebragt, heeft hij zich afgevraagd, waaraan het toch was toe te schrijven, dat eene instelling, die reeds sedert het einde van de vorige eeuw bestaat, die zoo dikwerf aan de beraadslagingen der Kamer is onderworpen en steeds werd bestendig, thans zoo veel bestrijding ontmoet, en de aangeboden ontwerpen onaannemelijk worden geacht. Z. Exc. mag dien tegenstand niet aan onverschilligheid voor onzen veestapel toeschrijven. Immers, al de sprekers hebben hunne belangstelling in het behoud daarvan doen kennen. Het is ook wel niet anders mogelijk. Welke achteruitgang den handel ook in andere opzichten moge hebben getroffen, dat groot erf is zeker van onzen vorigen bloei behouden. De veestapel levert steeds eenen aanzienlijken tak van de nationale nijverheid op. De voortbrengsel zijner voortbrengselen heeft ons steeds een groot debiet buitenslands doen vinden. Men heeft zich dan ook in de meeste redevoeringen bereid verklaard, om maatregelen van voorzorg tot behoud van den veestapel daar te stellen. Men gaf toe, dat des noods afmaking van het vee moest worden bevolen en dat vergoeding deswege moest worden verleend. Men erkende, dat eene billijke bijdrage tot dat einde kon worden gevorderd; maar die het doel wil, moet ook de daartoe strekkende middelen verleen. Een groot staatsbelang staat hier op het spel. Een kleinood moet in Nederland worden bewaard. De gemaakte aanmerkingen slaan meerendeels op den vorm en de bijzondere bepalingen der ontwerpen. Z. Exc. heeft de voordragten echter vergeleken met vroegere en latere wettens, nopens dit en andere onderwerpen, en meent, dat de ontwerpen vele verbeteringen behelzen. Volgens de tegenwoordige ontwerpen zal het fonds aan zijne primitive bestemming beantwoorden. Geene andere uitgaven zullen daaruit worden gedaan dan ten behoeve van den veestapel en overeenkomstig de vast te stellen begroting. De controle van de rekenkamer zal ten aanzien van het fonds ten volle gevolgd worden. Telken twee jaren zal deze zaak aan de kennisneming der Staten-Generaal worden onderworpen. Meer afdoende maatregelen van voorzorg en tot betengeling van het kwaad zullen worden vastgesteld; en niettegenstaande dit alles, zijn de voorstellen zoo zeer bestreden. Zijne Excellentie had dan ook gaarne gewenscht, door het geven van meerdere inlichtingen en door het doen van nadere mededeelingen in comité-generaal, de leden van de vergadering van vele bedenkingen te hebben moge overtuigen. De Kamer heeft die mededeelingen en dat overleg niet verlangd. Hij meent, dat de nadere wijzigingen, in sommige opzichten in de ontwerpen gebragt, vele aanmerkingen hebben doen vertellen. Zijne Excellentie wil daardoor de verantwoordelijkheid van de voorstellen, en afwijzing van de aanhangige voorstellen, niet op de Kamer laden. De regering betreurt het, indien ontwerpen, welke zij heilzaam acht, niet tot stand mochten komen; en het zal een punt van nadere zorg zijn, hoe het bestaand veracht van gevoelen met den weg kan worden geruimd. Z. Exc. treedt in eene breedvoerige verdediging van de posten van uitgaaf op het fonds, over de verschenen dienstjaren gebragt, en brengt die uitgaaf in vergelijking met de begroting van het fonds voor het vervolg. Het doel, dat de regering zich met deze ontwerpen voorstelt, is duidelijk uit de overwegingen daarvan op te maken: overredingen tegen de verspreiding van besmettelijke veeziekten, welke hier te lande heerschen of ontstaan, misgaders tegen het inbrengen van zoodanige ziekten van buitenslands. Nopens de commissiën van landbouw, wil Z. Exc. de beschikking des konings niet vooruitloopen; doch hij ontveinst het niet, dat zijn persoonlijk gevoelen voor het behoud dier commissiën is. Hij erkent toch gaarne, dat de bescherming van vele gewesten tegen het ontstaan of de uitbreiding der heerschende langzichte in ruime mate, bij voorbeeld in Zeeland, aan de commissiën is te danken. Z. Exc. geeft niet toe, dat de toestand van het fonds zoo zeer achteruitgegaan zou zijn, indien men bij de wet van 1840 niet eene verkeerden weg had ingesteld, en indien men niet in 1845 de inkomsten van het fonds had moeten missen. Z. Exc. kan niet toegeven, dat het ontwerp in strijd zoude zijn met het voorschrift der grondwet, wegens de onteigeningen. Het fonds bestaat reeds sedert 1797. Het is onder verschillende regeringsvormen in stand gehouden. Sedert het bestaan der grondwet van 1815, zijn de daartoe betrekkelijke wetten telkenmale in overweging genomen. De maatregel, ook nu wederom gedragen, wordt door het algemeen belang voorgeschreven. Doch al neemt men aan, dat hier onteigening ten algemeenen nutte bestaat, dan wordt er aan de voorschriften der grondwet voldaan, want het is de wet, die de getallen bepaalt, waaraan onteigening plaats vindt en de te verleen schadevergoeding vaststelt. Van welke zijde men de zaak dan ook beschouwt, zij voldoet aan de grondwettelijke bepalingen. De minister togt vervolgens aan, dat het fonds nog bezat een kapitaal van ongeveer 5 miljoen nominaal, of omschreef in miljoen reële waarde. Te bejammaren is het, dat men in 1840 van de eigenlijke bestemming van het fonds geheel is afgeweken, door vergoeding te verleen wegens aan de langzichte gestorven vee. Reeds in 1842 is men daaraan teruggekomen. De uitgave wegens dergelijke vergoeding

is geschied krachtens en overeenkomstig de wet. — Z. Exc. meent, dat er tusschen de ahangige ontwerpen een zeer naauw verband bestaat, en heeft aan den Koning magtiging gevraagd en van Z. M. verkregen, om, bij eene verwerping van de voordragt litt. A., de overige te mogen intrekken, ten einde aan zijnen opvolger in dit opzigt de handen vrij te laten. De regering heeft gemeend de uitgaven en ontvangsten van dit fonds niet op de gewone begrooting te moeten brengen, en deze aangelegenheid aan de gewesten te moeten overlaten. Waaruit zouden de provinciale staten de bevoegdheid kunnen ontleenen, om bijzondere retributien aan de veehouders op te leggen? Het is waar, de longziekte heerscht niet algemeen. Daardoor heeft men niet algemeen de voordeelen er van getrokken; maar wanneer men let op de moeilijkheden en bezwaren, die aan de veeziekte zijn verbonden en op de gevaren, die de veehouder belooft, dan moet men de goede werken van het veefonds toejuichen. De minister betoogt verder, dat het fonds toereikend wezen zal, om aan het beoogde doel te beantwoorden. Het zou roekeloos wezen, als stellig aan te nemen, dat door de voorgestelde maatregelen het kwaad geheel zal worden gekeerd. Voor 's hands kunnen daaromtrent geene gunstige verzekeringen worden gegeven. Maar dit staat vast, dat de voordragten noodzakelijk zijn om te stand te houden, het doeleinde verwezenlijken. Zijne Excellentie gaat de geschiedenis der ziekte na, toont hare verwoestingen aan en leidt uit den stand van het fonds in het vervolg af, dat het niet onvoldoende wezen zal. Hij brengt bij, dat van 1833 tot 1842, 64,989 stuks vee aan de longziekte zijn gestorven en grondt zijne berekeningen op een verlies van 7000 stuks per jaar. Hij vleit zich, dat de krachtige verordeningen, die nu zijn voorgesteld, in twee à drie jaren goede vruchten zullen dragen. Mogten de berekeningen falen, dan zal bij toenemende ramp gewis de medewerking der Kamers niet ontbreken. Er bestaan op dit oogenblik geene redenen, om de kosten der veeartsenschool van het fonds te doen verdwijnen. Waaronder zal bij uitzondering deze geheel speciale inrigting op de begrooting gebragt worden? Om der gevolgen wille, heeft de regering gemeend, in dit opzigt aan het verlaten der Kamer niet te moeten voldoen. Het voortdurend aanwezig dier in de wet B vervat, volstrekt noodzakelijk. Die school moet blijven bestaan, zoo lang bij de wet aan de regering de verplichting wordt opgelegd, om te zorgen voor de goede opleiding van kundige veeartsen. Zelfs bij de ongunstigste berekening kunnen de kosten van de school vooreerst uit het fonds worden gedekt. Z. Exc. meent al het gevolg der zaak te hebben doen gevoelen. Eene droevige ramp teistert den veeapfel. De regering heeft gemeend, de maatregelen te moeten voortzetten, om de ziekte te doen ophouden. Het is niet te denken, dat de einde maatregelen genomen worden. Eene aanzienlijke waarde staat hier op het spel. De nationale rijkdom heeft daarbij het grootste belang. Vele provincien zijn tot duisterte van de ramp bevestigd. Een enkel veeartsenschool kan naar het grootste gedeelte van de veeartsenschool brand niet op zijn eigen huis te redden, maar om de belendende gebouwen te sparen. Gewichtig is het tegenwoordig oogenblik. Nieuwe uitwegen voor den handel openen zich. Treurig zullen echter de gevolgen zijn bij eene voortdurende der ziekte. Nog is het tijd, krachtige en afdoende maatregelen te verordenen. Het is zaak, niet te veel aan den vorm te hechten, daar waar men het waken goedkeurt. Werkt mede tot het doen verdwijnen der gevreesde ziekte van den vaderlandschen grond. De tegenwoordige ontwerpen strekken tot vervanging eener gebrekkige wetgeving. Deze laatste heeft het kwaad niet beteugeld. Alle redenen bestaan er, om de ontwerpen aan te nemen. De heer van *Bism van Iselt* oordeelt het pligt te verklaren, dat zij, die tegen de voorstellen stemmen, voor het nemen van krachtige maatregelen tot afwending der ziekte gestemd zijn, doch dat, daar de regering vermeent, het daartoe strekkende voorstel niet op zich zelf aan de beslissing der Kamer te onderwerpen, men zich door geene soort van dwang kan doen overhalen, om ook de eerste ontwerpen goed te keuren. Hij werpt derhalve alle verantwoordelijkheid van zich af, die op de regering kleven zal, indien zij verneemt, dat het verlaten der Kamer, tot teruggaaf van wat B, niet te moeten worden.

De beradslagingen worden gesloten. Men gaat ter stemming over. Er zijn 58 leden tegenwoordig; vijf en veertien leden verklaren zich tegen het ontwerp, en dertien voor hetzelfde. Z. M. zal derhalve eerbiedig worden verzocht, het ontwerp in nadere overweging te nemen. Voor hebben gestemd de heeren: *Van Gellstein, den Tex, Diegmaer van Twil, de Monchy, Rijkevorsel, de Baeker, Uytwerf, Sterling, Enschedé, Timmers, Verhoeven, Star, Busman, Menso* en de voorzitter (*Bruce*).

Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken, ad interim, verklaart, namens den Koning, dat, ten gevolge der afstemming van het eerste ontwerp, de vier overige, tot deze zaak betrekking hebbende, moeten worden beschouwd te zijn ingetrokken.

Daarna wordt de vergadering gescheiden tot aanstaanden maandag, ten 11 ure, om te beradslagen: 1o. over het ontwerp van wet, tot opheffing van van het fonds voor de nationale nijverheid; en 2o. over dat, tot voortzetting van den weg van 's Bosch naar Calenberg.

's Gravenhage, 5 april. Z. Exc. de minister van financiën heeft, bij resolutie van den 25sten maart ll. n^o, 216, 1o. den arrondissements-directeur der indirecte belastingen te Leeuwarden gemachtigd, om twee daarbij betrokken plaatselijke besturen door den ontvanger te doen opmerken: dat, ingevolge artikel 22 en 49, n° 2, der wet van 22 frimaire, jaar VII, les actes des administrations municipales binnen 20 dagen aan de registratie onderworpen zijn, en op het repertoire van den secretaris moeten worden ingeschreven; dat artikel 6 der wet van 27 ventose, jaar IX, artikel 20 der eerstgemelde wet toepasselijk heeft verklaard op de autoriteiten, die de destijds bestaande *administrations civiles* vervingen; dat het koninklijk besluit van den 22sten juli 1826 (*Staatsblad* n° 56), in verband met deze wetsbepalingen, vaststelt, dat alle acten en contracten door besturen van steden en gemeenten verleden, niet vallende in de vrijstelling van artikel 70 § 3, n° 2, der wet van 21 frimaire, jaar VII, door de secretarissen moeten worden gecontrasigneerd, en, overeenkomstig artikel 4 van het decreet van 4 messidor, jaar XIII, binnen 20 dagen aan de registratie onderworpen; dat hieruit ten duidelijkste voortvloeit, dat de verhoringen van de bedoelde besturen niet kunnen worden gelijk gesteld met de eigenlijk gezegde *onderhandelingsacten*, bij artikel 21, n° 1, der wet van den 3den oktober 1843 (*Staatsblad* n° 47) bedoeld, en dat deze acten alzoo bij voortdurend op formaatzegel geschreven, op het repertoire gebragt en binnen 20 dagen, *avant que* te rekenen van den dag der hoogere goedkeuring, aan de registratie moeten onderworpen worden; 2o. den heeren arrondissementsdirecteurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijzen te kennen gegeven, dat het vorenstaande behoort te worden in acht genomen bij het aangaan van huur-contracten, met de plaatselijke besturen, van wachthuizen, enz. voor de beambten van de actieve dienst; zullende echter op het verledene niet behooven te worden terug gekomen.

— Bij het provinciaal hof van Zuid-Holland is gisteren behandeld de zaak van *Willem van Oort*, beschuldigd van moedwilligen manslag. Het openbaar ministerie heeft, bij gronde van den heer advocaat-generaal *mr. Gifken*, geconcludeerd, uit hoofde der aanwezige gunstige omstandigheden, tot veroordeeling in eene correctionele gevangenisstraf van niet minder dan een jaar en niet hooger dan vijf jaren. Als verdader is opgetreden *mr. A. G. A. Gevers de Vries*. De uitspraak is bepaald op den 9ten dezer.

Den Helder, 3 april. Als eene bijzonderheid verdient te worden medegedeeld, dat in den nacht van den 31sten maart op 1 april, door eenen der nachtwachts alhier, een vreemde mannelijk is waargenomen, zijnde eene straat of kade, en staand op de aarde medervallende, zijnde van noordelijke zijde zwart, in het midden rood en aan de zuidelijke zijde groen van kleur met roode strepen, en in het midden als eene vurige kool. — Het was alsof op eens de mole van de heeren gebroeders *Janssen* in brand stond.

Abusrentien.

Heden beviel, door Gods goedheid, voorspoedig van een Zoon *JOHANNA WILHELMINA TER HONES*, geliefde Echtgenoot van *ARWEM*, den 3den april *J. VAN DER HORST*, W. 1846.

Aanbesteding.

Op Woensdag den vijftienden April 1846, des voormiddags ten elf ure, zal, onder nadere approbatie van het Provinciaal Collegie van toezigt over de Kerkelijke Administratie der Hervormden in Gelderland, door Kerkvoogden der Hervormde Gemeente te Neede, in bijzijn van den Heer Ingenieur van den Waterstaat *G. BRUNINGS*, ten Haze van de Weduwe *G. J. MEIJER*, te Neede, in het openbaar worden AANBESTED: **HET AFBREKEN DER OUDE en het BOUWEN eener geheel Nieuwe KERK, in het Dorp Neede, met de LEVERANCIE van alle daarvoor benodigde MATERIALEN.**

Deze aanbesteding zal plaats hebben op den 20den april.

Het besiek, op het voorgemelde aanbesteding zal plaats hebben, zal 24 dagen voor de aanbesteding ter lezing liggen in het Provinciaal Gouvernement te Arnhem; te Zutphen bij *L. SWARTJES*; te Zelhem bij *NETELS*; te Deventer bij *BECKING*; te Aalten bij *A. KANERDEN*; te Winterswijk bij *BALINK*; te Rurelo bij *HORSTMAN*; te Enschedé bij *KOSTERS*, en te Neede ter plaatse der aanbesteding; alwaar ook de tekening voor de gegadigden ter bezigtiging zal liggen. Nadere informatien zijn te bekomen bij den Heer Hoofd Ingenieur van den Waterstaat *FERRAND* te Arnhem, en den Heer Ingenieur *BRUNINGS* te Zutphen, terwijl twee dagen voor de aanbesteding de noodige aanwijzing *in loco* zal worden gedaan.

Failissement.

De Arrondissements Regtbank te Tiel, heeft, bij vonnis van den 4den April dezes jaars 1846, behoorlijk geregistreerd, de Firma van *TAT* &

BARNSTEIN, gesesind te Tiel, handelende in MANUFACTUREN, SCHOENEN en LAARZEN en daaraan verwante GOEDEREN, verklaard in staat van FAILLISSEMENT, en dat Failissement aangevangen te zijn met den dag der aangang, ter griffie gedaan, zijnde den daeden April te voren; dat heer *Mr. PIETER FRANS VERSCHOOR*, Regter in gemelde Regtbank, tot Regter-Commissaris in dat Failissement, en *Mr. STEPHEN RINK*, Advokaat, wonende te Tiel, tot Curator in de zaak van dat Failissement benoemd.

Voor uitruksel, gelijkvloers met bovengemeld vonnis.

De Curator voornoemd, *S. RINK*.

VERKOOPING van BLOEMEN.

Op Donderdag den 9den April 1846, des voormiddags ten 11 ure, zal, ten huize van den Kastelein *FLORISSEN*, op de Steenstraat te Arnhem, worden verkocht eene aanzienlijke verzameling van grootendeels in bloei zijnde PLANTEN en GEWASSEN, waaronder zich bevinden fraaie RHODODENDRON ARBOREUM'S, CAMELIAS, AZALEA INDICA'S, ERICA'S, EPACISSES, enz., enz., enz., en onderscheidene meerdere andere soorten. — Te zien daags en 's morgens voor de verkoop.

RIJN- en IJSEL- STOONBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienstregeling voor de maand April 1846.

Van Arnhem naar Emmeloord, Elzev, Dusseldorp en Keulen: elken Zondag, Dingsdag en Donderdag, des namiddags om 4 uur, in correspondentie met den eersten Spoortrein van Amsterdam.

Van Keulen naar Dusseldorp, Wesel en Zutphen: elken Zondag, Dingsdag en Vrijdag, des avonds om 8 uur, in correspondentie met de Spoortreinen naar Utrecht, Amsterdam, Breda, Leiden en 's Gravenhage.

Van Dusseldorp, Wesel, Deventer, Zwolle en Kampen: elken Maandag, Dingsdag, en Zaterdag, des morgens om 11 uur, na de aankomst van den Spoortrein van Amsterdam.

Van Kampen naar Deventer, Zutphen, Doesborgh en Arnhem: elken Zondag, Dingsdag, en Donderdag, des namiddags om 4 uur, in correspondentie met den Spoortrein van 's Gravenhage.

Door den Boekhandelaar *A. E. C. VAN SOMEREN*, te Zutphen, is uitgegeven en alom verzonden: **KAREE XV JAN**, Koning van Zweden, in zijn openlijk en bijzonder teven en in zijne geschiedtenaar echte bronnen en de beste geschiedkundige geschriften, door *KARL GROSSE*. 2 gr. 8vo deelen à f. 80.

Dit belangrijke werk, waarin de groote *BERNADOTTE* en alle koningen en keizers van vooral ook als Staatsman naar waarde en waarheid geschilderd wordt, waarin vele historische feiten uit het beroemde tijdperk van NAPOLEON in helder licht worden geplaatst en diepe blikken gezlagen worden in het volksleven, het staatsbestuur, den handel, de nijverheid, de wetten en krijgsstoestand van Zweden, wordt allen liefhebbers van Geschiedenis, Militairen en Reizigers met de meeste aanbeveling.

Bij *A. H. KRAMERS*, Boekverkooper te Rotterdam, is verschenen:

EEN VOORD AAN NIET-GENEESKUNDIGE EN KRANKZINNIGHEID EN KRANKZINNIGEN-BEHANDLING; door *J. N. RAMAER*, Med. Doct. eerste Geneesheer aan het Provinciaal Krankzinnigengesticht te Zutphen.

VIER VOORLEZINGEN van Prof. *Dr. J. H. VAN DER WOUDE*, Over de waarde der Natuurkundige Wetenschappen voor de Geneeskunde. — Het streven der stof naar *Harmonie*; 2de druk. — Over de Elementen; en, Over de Stoffelijke Wereld, een middel tot hogere ontwikkeling. De prijs van iedere voorlezing is 40 Centen.

JOHNSTON, Landbouwkundige Scheikunde, met eene gracie, vertaald door *P. J. H. VAN DER WOUDE*. Prijs f 2.40.

FERRAND, GEGINSLEN DER MEETKUNST (tot aan de vlakken) en DRIEHOEKSMETING, ten gebuiken voor het Middelbaar en Privaat-Onderwijs, met 5 gr. gekleurde Platen. Prijs f 1.20.

Door den Boekhandelaar *P. VAN ZWEDEN*, te Groningen, is uitgegeven en alom te bekomen: **DE WETENSCAPEN VAN DE NEDERLANDEN**, door *MR. J. H. VAN DER WOUDE*, beschreven door den Heer *Dr. J. H. VAN DER WOUDE*, met Portret en 12 Platen, in 12 deelen. Band. Het Dersret afzonderlijk, gezet op grooter papier, 30 centen.

VERZAMELING van ALBUMVERSTEN en HEDERENSPRAAK. 3de verbeterde en vermeerderde druk. Prijs f 0.50.

Waterhoofde te Grooten

Den 6 April 4 Et 3 Palm 3 Dura, gew. 20

Te Arnhem, bij *C. A. MARME*, Boekdrukker.